

HUR VI BYGGER STADEN KAN MOTVERKA ORÄTTVISOR

VAD HÄNDE NÄR PROJEKTET AVSLUTATS?

2019-02-18

Av: Mistra Urban Futures

Stadsbyggnad kan bidra till en ökad social hållbarhet i Göteborg. Det visar analyser gjorda inom Mistra Urban Futures-projektet [Dela\[d\] stad](#) och som haft direkt effekt i Bergsjön.

– Vi har utvecklat kunskaper om hur stadsbyggnad kan motverka social ohälsa och orättvisor av olika slag, säger Mari Tastare, planchef på Stadsbyggnadskontoret i Göteborgs Stad.

Dela[d] stad syftade till att konkret tillämpa stadsbyggnadsforskning i Göteborg samt bygga broar mellan forskning och praktik.

– Det har varit ett viktigt projekt för att tillgängliggöra forskning för kommun och praktik. Vi har bidragit med kunskap från forskningen till Göteborgs Stad, som har jobbat mycket med sociala hållbarhetsfrågor och själva verkligen ville vidareutveckla dessa bitar, säger Ann Legeby, projektledare för forskningen i Dela[d] stad och forskare på KTH i Stockholm.

Lokala resurser och tillgänglig service

Projektet har tittat på hur stadsbyggnad hänger ihop med utanförskap och segregation. Heltäckande analyser av skillnader i livsvillkor i Göteborg ledde till en ny syn på hur stadsbyggandet kan vara till hjälp för att motverka segregation, utanförskap och ojämlika livsvillkor och på så sätt bidra till ökad social hållbarhet. Med livsvillkor menas här förutsättningarna där man bor, det vill säga de resurser och den offentliga och kommersiella service som är tillgänglig på platsen – alltifrån vårdcentraler och skolor till mataffärer och bibliotek.

– Den största nyttan var att påvisa stadsbyggnadens roll för vilka livsvillkor och förutsättningar för det vardagliga livet som skapas i olika stadsdelar. Vi har bidragit med kunskap om arkitekturens och stadsbyggandets roll i förhållande till segregation och använt analysverktyg för att göra denna typ av detaljerade och heltäckande kartläggningar, säger Ann Legeby.

Ann Legeby. Foto Jonas Eriksson

Analyserna beaktar stadsform och den byggda miljön i sig vilket gör arbetssättet relevant för stadsbyggnad och stadsplanering. Det är alltså saker som går att påverka när det byggs nytt eller när stadsdelar utvecklas.

Den här typen av analyser efterfrågas av Göteborgs Stad i strategiska stadsutvecklingsprojekt för att fånga in alla sociala effekter av stadsbyggnadsinitiativ. Dela[d] Stads analyser har underlättat för kommunen när det gäller att förstå vad kommande stadsbyggnadsinvesteringar kan få för sociala konsekvenser samt för att utvärdera alternativa lösningar.

- Vi har byggt upp en modell över staden med tillhörande data över samhällsliga resurser tillgänglig för tjänstemän att använda. Projektet har också bidragit till att öka kompetensen kring hur man gör analyser och hur man tolkar resultaten så att det kan vara vägledande i framtida design- och beslutsprocesser, säger Ann Legeby.

Påverkat Bergsjöns utveckling

Störst effekt har Dela[d] stad fått i Bergsjön, där en särskild studie och workshop gjordes.

- Med det analysverktyg vi skapade kan vi analysera vilka åtgärder i stadsbyggandet som ger bäst effekt i en stadsdel för att motverka exempelvis social ohälsa, säger Mari Tastare.

Detta ledde till ett förslag med åtgärder för att jämna ut orättvisor i livsvillkor. Förslaget handlade om att länka ihop de olika delarna av Bergsjön på ett tydligare sätt med hjälp av till exempel nya gator och gångstråk och på så sätt göra det lättare att hitta i området.

Just i Bergsjön tillämpades analysverktyget på ett konkret sätt. Den statistik och fakta som togs fram inom projektet bidrog till detaljplanen för Bergsjöns utveckling.

Mari Tastare

- Metoder som arbetats fram inom stadsbyggnadsforskningen användes i Bergsjön som designverktyg för att ta fram och utforska framtida scenarier i Bergsjön, säger Ann Legeby.

En direkt spin-off av Dela[d] stad är projektet [Storstäder i samverkan](#), där kommunerna Göteborg, Stockholm och Malmö utbytte kunskaper och erfarenheter. Till nätverket anslöt också regionala planeringsinstitutioner.

- Samverkan mellan forskning och praktik ger möjlighet till uppdatering inom fältet på ett sätt som är relevant för det pågående arbetet och gör det lättare att ta till sig. Samverkan gör också avtryck i hur vi formulerar forskningsfrågor framöver, säger Ann Legeby.

Att projektet var uppskattat av både Göteborgs Stad och andra kommuner märks tydligt.

- Jag får fortfarande förfrågningar om att föreläsa om Dela[d] stad och jobba vidare med dessa frågor i andra kommuner, till exempel i Linköping och Uppsala, säger hon. I staden diskuteras för närvarande en fortsättning av projektet i form av Dela[d] stad 2.0.